

Rakennustarkastaja Tiina Lattu
tiina.lattu@eurajoki.fi
Eurajoen kunta

Viite Lausuntopyyntöne 23.3.2023

Aihe Luvian kirkkotie 17 rakennushanke

Satakunnan Museolta on pyydetty lausuntoa koskien rakennushanketta, jossa kiinteistölle 442-410-2-181 osoitteessa Luvian kirkkotie 17 rakennettaisiin kaksi asuinkerrosta ja kellarikerroksen käsittävä pienkerrostalo. Kiinteistöllä on aikaisemmin sijainnut osin kaksikerroksinen entinen kunnantalo, joka on purettu lähivuosina. Kiinteistö sijoittuu Luvian kirkonkylän maakunnallisesti merkittävään *Luvian kirkonkylän miljöö* -kulttuuriympäristöön (Satakunnan rakennusperintö 2005) ja rajautuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön *Luvian kirkonkylä* (RKY 2009). Naapuritontilla sijaitsee maakunnallisesti merkittävä Lahden tilan pihapiiri. Arvoalueet sekä kohde on osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019).

Luvian keskustan osayleiskaava on vuodelta 2013. Kaavassa alue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi, jossa rakentaminen sopeutetaan ympäristöön (C/sy), johon liittyvässä kaavamääräyksessä mainitaan, että *alueet sijoittuvat maisemallisesti herkille kohdille. Alueelle on asemakaavoituksen yhteydessä laadittava yksityiskohtaiset rakentamistapaohjeet, jotka ohjaavat rakennusten ulkomuotoa, mittasuhteita, väritystä, julkisivumateriaalia ja pihatilojen jäsentelyä sekä rakennetun ympäristön rajautumista maisemaan.* Osayleiskaavassa kiinteistön Kirkkotien varrella sijaitsevat molemmat naapuritontit on osoitettu suojelumerkinnällä.

Suunnittelualueella on voimassa Rannanvainion asemakaavan muutos vuodelta 2019, jossa kiinteistö on osoitettu asuin-, liike ja toimistorakennusten korttelialueeksi (AL). Kaavassa kiinteistölle on osoitettu rakennusala, joka mahdollistaa kaksikerroksisen rakennuksen. Tehokkuusluku on 0,40. Kaavan yleismääräyksissä mainitaan, että alueella tapahtuvan uudisrakentaminen ja muut toimenpiteet tulee sopeuttaa rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin sekä taajamakuvalle ja maisemallisille arvoihin. Rakennusten julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta ja suosia vaaleita luonnonläheisiä sävyjä. Katemateriaalina tulee käyttää joko tummanharmaata pystysaumapeltiä tai tummanharmaata huopakatetta.

Kattomuodon tulee olla harjakatto, kaltevuus 1:2–1:1,5, tai pulpettikatto, kaltevuus 1:3–1:4.

Suunnitelmien liitteenä olevan selostuksen mukaan suunniteltu kaksikerroksinen pienkerrostalo tulee sijoittumaan entisen kunnantalon paikalle harja Kirkkotien suuntaisesti, kuten naapuritonttien rakennuksissakin. Rinnetontti mahdollistaa myös kellarikerroksen rakentamisen. Rakennuksen päädyt ovat keskiosaa kapeampia, jolloin rakennus soveltuu paremmin mittakaavaltaan raittimiljööseen. Runkosyvyydeltään leveämpi osuus on porrastettu pihan puolelle. Selostuksessa mainitaan, että *rakennuksen julkisivut Kirkkotielle ja jalkakäytävä-pyörätien suuntaan luoteeseen ovat pääosin pystylaudoitettuja. Myös kaakon kapearunko-osuus on pääosin pystylaudoitettua. Muut julkisivuosuudet ovat pääosin vaaleaksi rapattuja. Niitä elävöittävät mm. parvekeratkaisut.*

Rakennukseen on suunniteltu kaikkiaan 12 asuntoa; 4 kolmiota, 6 kaksiota ja 2 yksiötä. Kellarikerrokseen on tarkoitus sijoittaa tekniset tilat sekä väljät varastotilat. Rakennukseen tulee myös hissi. Pääsisäänkäynti merkitty sisäpihan puolelle.

Satakunnan Museon kannanotto

Satakunnan Museo ei näe lähtökohtaista estettä rakennushankkeen toteuttamiselle, mutta museolla on joitakin huomioita koskien uudisrakennusta koskevia suunnitelmia. Rakennuksen massa ja rungon korkeus eivät tule merkittävästi kasvamaan verrattuna tontilla aikaisemmin sijainneeseen kunnantalon, jolloin myös arvokkaan raittimiljööön mittakaava tulee säilymään. Satakunnan Museo pitää hyvänä ratkaisuna toteuttaa rakennuksen päädyt kapeampina, jolloin kokonaisuus myös istuu paremmin ympäristöönsä. Museo pitää myös suunnitelmissa esitettyä kattomallia sekä pystylaudoitettuja ja paikoin vaaleaksi rapattuja julkisivuratkaisuja ympäristöön hyvin soveltuvina. Myös aukotus on tasapainoinen.

Rakennuksen julkisivulle sekä kaakkoispäättyyn sisäpihan puolelle esitettyjä parvekeratkaisuja tulisi kuitenkin vielä tutkia. Havainnekuvista ei saanut nyt aivan selkeää kuvaa, miten julkisivun toiselta sivulta umpiseinäinen ulosvedetty parveketorni vaikuttaa kokonaisuuden tasapainoon. Tähän vaikuttaa myös se, että osa havainnekuvista oli esitetty kokonaan harmaina, jolloin parveketorni näytti joissain kuvissa muusta kontekstista irrallaan olevalta rakenteelta. Värimallien esittäminen havainnekuvissa olisi tosin helpottanut arvioimista. Julkisivun parveketta ajatellen Satakunnan Museo toivoisi mahdollisimman huomaamatonta ja kevyttä ratkaisua.

Myös sisäpihan puolella päädyissä olevien parvekkeiden katokset sekä katon lappeen suunta tulisi olla kokonaisuutta ajatellen symmetrinen ja toteutettu molemmissa päädyissä samalla tavalla. Museo näkee tasapainoisempina suunnitelmissa esitetyn luoteispään ratkaisun, jossa katonlape jatkuu parvekkeen päälle. Nämä parvekkeet tulevat jossain määrin erottumaan myös Kirkkotien näkymässä.

Suunnitelmissa ei ollut mainintaa tai merkintöjä rakennukselle kaavaillusta väryksestä. Rakennuksen värimaailma tulisi sovittaa arvokkaaseen ympäristöön ja sen tulisi olla maanläheinen, mutta rakennuksella saa olla myös väriä ympäristön tavoin. Esimerkiksi nykyisin muodikas harmaa sävy saattaa antaa rakennukselle turhankin arkisen ilmeen. Väri vaihtoehtoja voisi esittää jatkosuunnittelun yhteydessä esimerkiksi havainnekuvilla. Satakunnan Museo toivoo saavansa myös rakennusta koskevat jatkosuunnitelmat kommentoitavaksi.

Satakunnan Museo

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Päivi Valkama
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä